

Briuselis, 2020 05 20
COM(2020) 533 final

KOMISIJOS ATASKAITA

Austrija

Pranešimas, parengtas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 126 straipsnio 3 dalį

KOMISIJOS ATASKAITA

Austrija

Pranešimas, parengtas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 126 straipsnio 3 dalį

1. ĮVADAS

2020 m. kovo 20 d. Komisija priėmė Komunikatą dėl Stabilumo ir augimo pakte nustatytos bendrosios išvengimo sąlygos taikymo. Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 1 dalyje, 6 straipsnio 3 dalyje, 9 straipsnio 1 dalyje bei 10 straipsnio 3 dalyje ir Reglamento (EB) Nr. 1467/97 3 straipsnio 5 dalyje bei 5 straipsnio 2 dalyje nustatytą išlygą sudaromos palankesnės sąlygos koordinuoti biudžeto politiką esant dideliame ekonomikos nuosmukiui. Komunikate Komisija pritarė Tarybos nuomonei, kad, atsižvelgiant į numatomą didelį ekonomikos nuosmukį dėl COVID-19 protrūkio, dabartinės sąlygos leidžia pradėti taikyti šią išlygą. 2020 m. kovo 23 d. valstybių narių finansų ministrai pritarė Komisijos vertinimui. Pradėjus taikyti bendrąją nukrypti leidžiančią išlygą leidžiama laikinai nukrypti nuo vidutinio laikotarpio biudžeto tikslui pasiekti numatyto koregavimo plano, jei tai nekelia pavojaus fiskaliniam tvarumui vidutiniu laikotarpiu. Kalbant apie korekcinę dalį, Taryba taip pat gali, remdamasi Komisijos rekomendacija, priimti patikslintą fiskalinę trajektoriją. Taikant bendrąją nukrypti leidžiančią išlygą Stabilumo ir augimo pakto procedūros nestabdomos. Ji suteikia galimybę valstybėms narėms nukrypti nuo paprastai taikomų biudžetinių reikalavimų, o Komisijai ir Tarybai – imtis būtinų politikos koordinavimo priemonių laikantis Pakto.

Remiantis 2020 m. kovo 31 d. Austrijos valdžios institucijų pateiktais ir vėliau Eurostat patvirtintais duomenimis¹, 2019 m. Austrijos valdžios sektoriaus balansas siekė 0,7 % BVP, o valdžios sektoriaus bendroji skola – 70,4 % BVP. Stabilumo programoje numatoma, kad 2020 m. Austrijos deficitas sudarys 8,0 % BVP, o skola – 81,4 % BVP².

Planuojamas 2020 m. deficitas yra *prima facie* įrodymas, kad bus susidaręs Stabilumo ir augimo pakte apibrėžtas perviršinis deficitas.

Todėl šiomis aplinkybėmis Komisija parengė šį pranešimą, kuriame analizuojama, ar Austrija laikosi Sutartyje nustatyto deficito ir skolos kriterijų. Jame atsižvelgiama į visus svarbius veiksnius ir deramas dėmesys skiriamas dideliame ekonominiame sukrėtimui, susijusiam su COVID-19 pandemija.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10294648/2-22042020-AP-EN.pdf/6c8f0ef4-6221-1094-fef7-a07764b0369f>

² Balandžio 30 d. Austrijos valdžios institucijos Komisijai pateikė Stabilumo programos techninį atnaujinimą, susijusį su 2019–2021 m. Šį atnaujinimą Austrijos valdžios institucijos parengė reaguodamos į Komisijos prašymą, pateiktą Komisijos nuomonėje dėl atnaujinto 2020 m. biudžeto plano projekto.

1 lentelė. Valdžios sektoriaus deficitas ir skola (% BVP)

		2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m. COM	2021 m. COM
Deficito kriterijus	Valdžios sektoriaus balansas	-1,5	-0,8	0,2	0,7	-6,1	-1,9
Skolos kriterijus	Valdžios sektoriaus bendroji skola	82,9	78,3	74,0	70,4	78,8	75,8

Šaltinis: Eurostatas, Komisijos 2020 m. pavasario prognozė.

2. DEFICITO KRITERIJUS

Stabilumo programos techniniame atnaujinime planuojama, kad 2020 m. Austrijos valdžios sektoriaus deficitas pasieks 8,0 % BVP, t. y. viršys Sutartyje nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę ir nebus jai artimas.

Planuojamas Sutartyje nustatytos pamatinės vertės perviršis 2020 m. yra išimtinis, nes jį lemia didelis ekonomikos nuosmukis. Atsižvelgiant į COVID-19 pandemijos poveikį, Komisijos 2020 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2020 m. realusis BVP susitrauks 5,5 %.

Planuojamas Sutartyje nurodytos pamatinės vertės perviršis būtų laikinas, remiantis Komisijos 2020 m. pavasario prognoze, kurioje numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitas 2021 m. sumažės iki mažiau kaip 3 % BVP. Tačiau šios projekcijos parengtos vyraujant išimtinai dideliame neapibrėžtumui.

Apibendrinant galima teigti, kad planuojamas 2020 m. deficitas viršija Sutartyje nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę ir nėra jai artimas. Planuojamas perviršis pagal Sutartį ir Stabilumo ir augimo paktą laikomas išimtiniu, o šiuo metu – ir laikinu. Taigi analizė rodo, kad Sutartyje ir Reglamente (EB) Nr. 1467/97 apibrėžtas deficito kriterijus *prima facie* nėra įvykdytas.

3. SKOLOS KRITERIJUS

Valdžios sektoriaus skolos ir BVP santykis sumažėjo nuo 74,0 % 2018 m. iki 70,4 % 2019 m. Tą sumažėjimą iš esmės lėmė pagerėjęs pirminis balansas drauge su atsargų ir srautų koregavimais dėl blogų bankų nelikvidaus turto, įtraukto į valdžios sąskaitas, pardavimo.

Pateikti duomenys rodo, kad 2019 m. Austrija laikėsi skolos mažinimo kriterijaus, nes iki kriterijaus susidarė -6,1 % BVP atotrūkis.

Taigi atlikus analizę galima manyti, kad pagal 2019 m. galutinius duomenis skolos kriterijus yra įvykdytas.

4. SVARBŪS VEIKSNIAI

Sutarties 126 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad, jei valstybė narė neatitinka reikalavimų pagal vieną ar abu tuos kriterijus, Komisija turi parengti pranešimą. Tame pranešime taip pat turi būti „atsižvelgiama, ar bendrojo šalies biudžeto deficitas yra didesnis už valstybės investicijų

išlaidas, be to, įvertinami ir kiti svarbūs veiksniai, įskaitant valstybės narės vidutinės trukmės ekonomikos ir biudžeto būklę“.

Tie veiksniai išsamiau paaiškinti Reglamento (EB) Nr. 1467/97 2 straipsnio 3 dalyje, kurioje taip pat nustatyta, kad būtina tinkamai atsižvelgti „į visus kitus veiksnius, kurie, atitinkamos valstybės narės nuomone, yra svarbūs siekiant visapusiškai įvertinti, ar laikomasi deficito ir skolos kriterijų, ir kuriuos valstybė narė nurodė Tarybai ir Komisijai“.

Kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 1467/97 2 straipsnio 4 dalyje, kalbant apie deficito kriterijaus laikymąsi 2020 m., kadangi valdžios sektoriaus skolos ir BVP santykis viršija 60 % BVP pamatinę vertę ir dviguba sąlyga (t. y. kad deficitas išliktų artimas pamatinei vertei ir pamatinės vertės paviršius būtų laikinas) nėra įvykdyta, į tuos svarbius veiksnius priimant sprendimą dėl paviršinio deficito susidarymo Austrijoje pagal deficito kriterijų negali būti atsižvelgta.

Dabartinėmis aplinkybėmis pagrindinis papildomas veiksnys, į kurį reikia atsižvelgti vertinant 2020 m., yra COVID-19 pandemijos, kuri labai veikia biudžeto būklę ir lemia labai neapibrėžtą perspektyvą, ekonominis poveikis. Dėl pandemijos taip pat pradėta taikyti bendroji nukrypti leidžianti išlyga.

4.1. COVID-19 pandemija

COVID-19 pandemijos sukeltas didelis ekonominis sukrėtimas daro didelį neigiamą poveikį visoje Europos Sąjungoje. Poveikis BVP augimui priklausys tiek nuo pandemijos trukmės, tiek nuo to, kiek laiko bus reikalingos priemonės, kurių imamasi nacionalinių valdžios institucijų, Europos ir pasauliniu lygmeniu, siekiant sulėtinti viruso plitimą, apsaugoti gamybos pajėgumus ir paremti visuminę paklausą. Valstybės narės jau ėmėsi arba imasi biudžeto priemonių, kad padidintų sveikatos sistemų pajėgumą ir suteiktų pagalbą labiausiai nukentėjusiems asmenims ir sektoriams. Taip pat imtasi svarbių likvidumo paramos priemonių ir suteiktos kitos garantijos. Remdamosi išsamesne informacija, kompetentingos statistikos institucijos turi išnagrinėti, ar tos priemonės turi tiesioginį poveikį valdžios sektoriaus balansui. Dėl tų priemonių ir ekonominės veiklos sulėtėjimo susidarys gerokai didesnės valdžios sektoriaus deficito ir skolos pozicijos.

4.2 Vidutinio laikotarpio ekonominė būklė

COVID-19 pandemija daro didelį poveikį Austrijos augimo perspektyvoms. Austrijos ekonomika yra maža ir atvira, todėl jos pokyčiai yra glaudžiai susiję su jos pagrindinių prekybos partnerių pokyčiais. Taigi viruso plitimo valdymo priemonės ir susiję tiekimo grandinės trikdžiai neigiamai paveikė tiek paklausą, tiek pasiūlą ir lėmė plataus masto ekonomikos nuosmukį. Dėl tarptautinių kelionių apribojimų su turizmu susiję sektoriai patyrė ypač didelį smūgį. Tačiau, palyginti sparčiai mažėjant naujų užsikrėtimo atvejų skaičiui, Austrija buvo viena iš pirmųjų valstybių narių, paskelbusių apie nuo balandžio mėn. vidurio laipsniškai švelninamas izoliavimo priemones. Todėl tikimasi, kad pirmojo pusmečio ekonomikos nuosmukis bus ne toks didelis kaip kitose euro zonos valstybėse narėse. Komisijos 2020 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realusis BVP per einamuosius metus susitrauks 5,5 % ir šis didelis nuosmukis ypač paveiks vidaus paklausą ir paslaugų eksportą. Tai yra švelninamasis veiksnys vertinant, ar valstybė narė 2020 m. laikysis deficito

kriterijaus. Laikantis prielaidos, kad padėtis laipsniškai normalizuosis, planuojama, kad BVP augimas per antrą pusmetį atsigaus, o 2021 m. bus stebimas tvirtas 5,0 % augimas. Makroekonominė perspektyva parengta vyraujant išskirtiniam su COVID-19 pandemijos trukme ir jos sukeltu ekonominiu poveikiu susijusiam neapibrėžtumui.

4.3 Vidutinio laikotarpio biudžeto būklė

Remiantis galutiniais duomenimis ir Komisijos prognoze, 2019 m. Austrija laikėsi savo vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo.

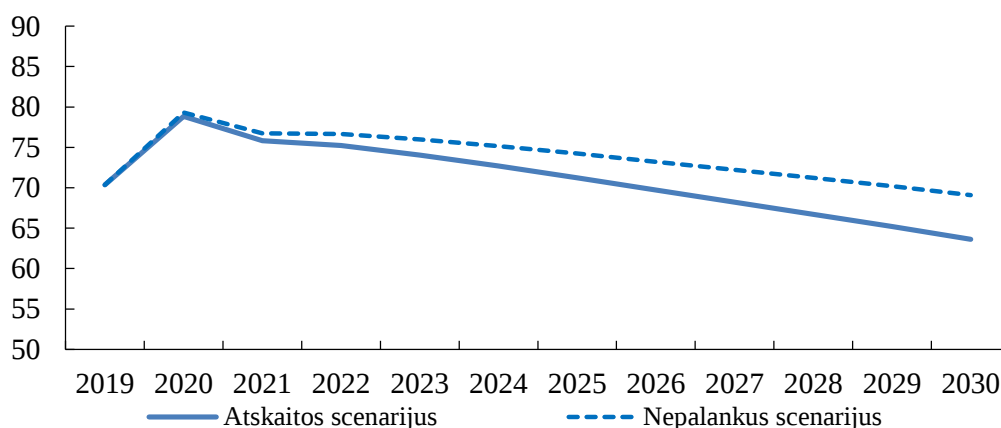
Pagal stabilumo programą socioekonominio pandemijos poveikio švelninimas užima svarbią vietą valdant krizę ir daro esminę įtaką biudžeto raidai. Federalinė vyriausybė paskelbė išsamų 38 mlrd. EUR vertės (apie 9,9 % BVP) pagalbos rinkinį. Pagrindinė su koronavirusu susijusios pagalbos rinkinio paskirtis – užtikrinti sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, išsaugoti darbo vietas ir išlaikyti Austrijos, kaip verslo šalies, įvairdį. Rinkinį sudaro neatidėliotina pagalba MVI, padidintos viešosios išlaidos sveikatos priežiūrai ir socialinei politikai, tiesioginis sunkumų patiriančių įmonių likvidumo užtikrinimas ir pervedimai joms, sutrumpintam darbo laikui skirtos lėšos ir mokesčių atidėjimas. Be to, į projekcijas dar neįtrauktas tolesnį ekonomikos gaivinimo priemonių poveikis biudžetui.

4.4. Vidutinio laikotarpio valstybės skolos pozicija

Remiantis Komisijos 2020 m. pavasario prognoze, numatoma, kad valdžios sektoriaus bendroji skola išaugs nuo 70,4 % BVP 2019 m. iki 78,8 % BVP 2020 m. Skolos tvarumo analizė atnaujinta pagal šią prognozę. Analizė patvirtina, kad, nepaisant rizikos, Austrijos skolos pozicija išlieka tvari vidutinės trukmės laikotarpiu, taip pat atsižvelgiant į svarbius švelninamuosius veiksnius (įskaitant skolos pobūdį ir rekordiškai žemas palūkanų normas). Svarbu tai, kad nors dėl COVID-19 krizės valstybės skolos pozicija blogėja, numatoma, kad skolos santykis pagal atskaitos scenarijų vidutinės trukmės laikotarpiu bus tvarios (mažėjančios) trajektorijos (1 diagrama)³.

³ Atskaitos scenarijus grindžiamas Komisijos 2020 m. pavasario prognoze. Daroma prielaida, kad po 2021 m. fiskalinė politika bus laipsniškai koreguojama, atsižvelgiant į ES ekonominio ir fiskalinio koordinavimo ir priežiūros sistemas. Realiojo BVP augimas prognozuojamas pagal vadinamąją Ekonominės politikos komiteto gamybos apimtys atotrūkio darbo grupės (EPC/OGWG) T + 10 metodiką. Visų pirma (realiojo) faktinio BVP augimą lemia potencialus augimas ir paveikia bet koks svarstomas papildomas fiskalinis koregavimas (taikant fiskalinį daugiklį). Daroma prielaida, kad infliacija laipsniškai mažės iki 2 %. Palūkanų normų prielaidos nustatytos atsižvelgiant į finansų rinkos lūkesčius. Pagal nepalankų scenarijų daroma prielaida, kad (per visą projekcijos laikotarpį) bus didesnės (500 bazinių punktų) palūkanų normos ir mažesnis (–0,5 proc. p.) BVP augimas, palyginti su atskaitos scenarijumi.

1 diagrama. Austrijos valdžios sektoriaus skolos ir BVP santykis (% BVP)

Šaltinis: Komisijos tarnybos.

4.5 Kiti valstybės narės nurodyti veiksniai

2020 m. gegužės 11 d. Austrijos valdžios institucijos atsiuntė raštą, kuriame pagal Reglamento (EB) Nr. 1467/97 2 straipsnio 3 dalį nurodė svarbius veiksnius. Ankstesniuose skirsniuose pateikta analizė jau iš esmės apima pagrindinius valdžios institucijų nurodytus veiksnius. Papildomi pirmiau dar nenurodyti veiksniai – tai ekonomikos gaivinimo priemonės, kurias valdžios institucijos planuoja bendradarbiaudamos su socialiniais partneriais. Kiek tai susiję su stabilumo programos techniniame atnaujinime nurodytomis priemonėmis, pagrindinis paskelbtos ekonomikos gaivinimo programos principas – išsaugoti Austrijos ekonomikos gamybos potencialą.

5. IŠVADOS

Stabilumo programos techniniame atnaujinime numatoma, kad 2020 m. Austrijos valdžios sektoriaus deficitas padidės iki 8,0 % BVP, t. y. viršys Sutartyje nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę ir nebus jai artimas. Planuojamas pamatinės vertės perviršis laikomas išimtinu, o šiuo metu – ir laikinu.

Valdžios sektoriaus bendroji skola 2019 m. pabaigoje buvo 70,4 % BVP, t. y. gerokai didesnė už Sutartyje nustatytą 60 % BVP pamatinę vertę. 2019 m. Austrija laikėsi skolos mažinimo kriterijaus.

Vadovaujantis Sutartimi ir Stabilumo ir augimo paktu, šiame pranešime taip pat išnagrinėti svarbūs veiksniai. Kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 1467/97 2 straipsnio 4 dalyje, kalbant apie deficito kriterijaus laikymąsi 2020 m., kadangi valdžios sektoriaus skolos ir BVP santykis viršija 60 % BVP pamatinę vertę ir dviguba sąlyga (t. y. kad deficitas išliktų artimas pamatinei vertei ir pamatinės vertės perviršis būtų laikinas) nėra įvykdyta, į tuos svarbius veiksnius priimant sprendimą dėl perviršinio deficito susidarymo Austrijoje pagal deficito kriterijų negali būti atsižvelgta.

Apskritai analizė rodo, kad Sutartyje ir Reglamente (EB) Nr. 1467/1997 apibrėžtas deficito kriterijus nėra įvykdytas.